

Zarządzenie nr 18
Dolnośląskiego Kuratora Oświaty
z dnia 24 lutego 2019 r.

w przedmiocie wprowadzenia „Polityki zarządzania ryzykiem
w Kuratorium Oświaty we Wrocławiu”.

Na podstawie § 11 pkt 23 Regulaminu Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, zatwierdzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 8 listopada 2017 r. w związku z art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), zarządzam, co następuje.

§ 1

1. Niniejszym wprowadzam do stosowania dokument pod nazwą „Polityka zarządzania ryzykiem w Kuratorium Oświaty we Wrocławiu”, ustalający tryb i zasady zarządzania ryzykiem w Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.
2. Dokument, o którym mowa w pkt 1, stanowi integralną część niniejszego zarządzenia.

§ 2

Traci moc zarządzenie Nr 31/2011 Dolnośląskiego Kuratora Oświaty z dnia 7 listopada 2011 r. w sprawie zasad zarządzania ryzykiem w Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DOLNOŚLĄSKI
KURATOR OŚWIATY

Roman Kowalczyk

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu

POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

§ 1

Polityka zarządzania ryzykiem Kuratorium Oświaty we Wrocławiu ustala zasady zarządzania ryzykiem, mające przyczynić się do poprawy wszystkich obszarów zarządzania w Kuratorium Oświaty, zwiększenia prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań przez Kuratorium, ograniczenia ewentualnych negatywnych skutków zdarzeń do akceptowalnego poziomu, w szczególności w zakresie efektywnego zarządzania zasobami, zapewnienia ochrony majątku i efektywności finansowej oraz ochrony wizerunku Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

§ 2

1. Realizacji celów polityki zarządzania ryzykiem służą:

- a) podnoszenie świadomości pracowników Kuratorium Oświaty nakierowanej na zagadnienia z zakresu polityki zarządzania ryzykiem;
- b) stały monitoring ryzyk związanych z realizacją celów i zadań Kuratorium Oświaty;
- c) podejmowanie działań zaradczych prowadzących do redukcji ryzyka do poziomu akceptowalnego;
- d) odpowiednie mechanizmy komunikacji i poziom zaangażowania wszystkich pracowników Kuratorium Oświaty w proces identyfikacji i analizy ryzyka.

2. Zarządzanie ryzykiem sprzyja tworzeniu ładu organizacyjnego, przez co należy rozumieć, podejmowanie przez Kierownictwo Kuratorium Oświaty stosownych działań jak również monitorowanie wszystkich procesów w Wydziale nakierowanych na realizację jego celów.

§ 3

Polityka zarządzania ryzykiem w Kuratorium Oświaty określa:

- 1) zakres odpowiedzialności osób zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem;
- 2) sposób postępowania przy identyfikowaniu i analizie ryzyka;
- 3) sposób postępowania ze zidentyfikowanym ryzykiem;
- 4) zakres przeglądu ryzyk i sprawozdawczość;
- 5) sposób oceny procesu zarządzania ryzykiem.

§ 4

Ilekroć w niniejszej polityce jest mowa o:

- 1) ryzyku – należy przez to rozumieć możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało wpływ na realizację założonych celów;
- 2) ryzyku nieodłącznym – należy przez to rozumieć ryzyko występujące bez jakichkolwiek mechanizmów kontrolnych, które wpływają na to ryzyko;
- 3) ryzyku rezydualnym – należy przez to rozumieć ryzyko występujące po wprowadzeniu mechanizmów kontrolnych;
- 4) mechanizmach kontrolnych – należy przez to rozumieć metody, polityki, standardy, procedury, fizyczne środki oraz działania itp. stosowane w celu zahamowania

lub zmniejszenia negatywnych skutków ryzyka. Koszt mechanizmu kontrolnego jest odpowiedni do zidentyfikowanego ryzyka i/lub potencjalnego ryzyka;

5) właściciela ryzyka – należy przez to rozumieć kierownika komórki organizacyjnej Kuratorium Oświaty (wydziału, delegatury, zespołu), który jest rozliczany ze skuteczności zarządzania tym ryzykiem;

6) prawdopodobieństwie wystąpienia ryzyka – należy przez to rozumieć szacowane prawdopodobieństwo lub możliwość wystąpienia zdarzenia lub działania, które wpłynie na zdolność Kuratorium Oświaty do realizacji celów jego działalności;

7) wpływie ryzyka – należy przez to rozumieć oddziaływanie zdarzenia lub działania, na zdolność do realizacji celów

8) punktowej ocenie ryzyka – należy przez to rozumieć wynik z połączenia skutków wystąpienia ryzyka i prawdopodobieństwa jego wystąpienia;

9) procesie zarządzania ryzykiem – należy przez to rozumieć wykonywanie czynności w oparciu o przyjętą metodę, dzięki której pracownicy Kuratorium Oświaty określają, analizują i kontrolują ryzyko działalności;

10) poziomie ryzyka – należy przez to rozumieć poziom ryzyka odzwierciedlający wagę ryzyka, jego nasilenie i prawdopodobieństwo wystąpienia;

11) akceptowalnym poziomie ryzyka – należy przez to rozumieć poziom ryzyka możliwy do zaakceptowania;

12) rejestrze ryzyk Kuratorium Oświaty – należy przez to rozumieć dokument zawierający wszystkie informacje o ryzykach komórek organizacyjnych stanowiący podstawę zarządzania ryzykiem stanowiący składową rejestrury ryzyka Kuratorium.

13) przeglądzie ryzyk – należy przez to rozumieć spotkania Kuratora Oświaty z zarządzającymi komórkami organizacyjnymi (Kuratorium Oświaty, Wydziały, Delegatury) w celu uzyskania i udokumentowania informacji o zarządzaniu ryzykiem w zarządzanej w komórce;

§ 5

1. Odpowiedzialność za prawidłowy przebieg procesu zarządzania ryzykiem ponosi Dolnośląski Kurator Oświaty, jako właściciel systemu zarządzania ryzykiem, który zobowiązuje podległą kadrę kierowniczą, jak również pracowników Kuratorium Oświaty do realizacji zarządzania ryzykiem, zgodnie z ustalonymi zasadami wynikającymi z Polityki zarządzania ryzykiem.

2. Dolnośląski Kurator Oświaty podejmuje decyzję o kwalifikacji ryzyka do poziomu istotności biorąc pod uwagę wyniki analizy ryzyka w związku z celami i zadaniami realizowanymi przez Kuratorium Oświaty, raporty w sprawie procesu zarządzania ryzykiem, sytuacje Kuratorium Oświaty i poziom realizacji celów jednostki.

3. Zespół ds. Kontroli Zarządczej odpowiada za monitoring i przegląd systemów zarządzania ryzykiem w Kuratorium Oświaty oraz za dokonywanie we współpracy z Kuratorem Oświaty przeglądu sposobu, w jaki Dyrektorzy Wydziałów, Delegatur i zespołów identyfikują i zarządzają ryzykiem, jak również za dokonywanie we współpracy z Kuratorem Oświaty przeglądu działań podejmowanych w związku z występującym ryzykiem.

4. Dyrektorzy Wydziałów Delegatur i zespołów Kuratorium Oświaty odpowiadają za weryfikację istotnych zagadnień dotyczących zarządzania ryzykiem, na które organizacja jest narażona.

5. Pracownicy Kuratorium Oświaty są odpowiedzialni w szczególności za zgłaszanie przełożonym informacji o pojawiających się ryzykach lub innych istotnych problemach.

§ 6.

Postępowanie przy identyfikowaniu i analizie ryzyka polega na wykonaniu następujących kolejno po sobie czynności:

- 1) ustaleniu listy celów do realizacji;
 - 2) określeniu ryzyk do każdego określonego celu
 - 3) określeniu przyczyn i skutków zidentyfikowanego ryzyka;
 - 4) przeanalizowaniu każdego zidentyfikowanego ryzyka, w celu oszacowania ryzyka nieodłącznego poprzez określenie:
 - a) prawdopodobieństwa jego wystąpienia – ocena punktowa w skali od 1 do 5, wpływu jaki będzie miało ewentualne wystąpienie ryzyka – ocena punktowa w skali od 1 do 5;
 - 5) określeniu występujących mechanizmów kontrolnych dla zidentyfikowanych ryzyk;
 - 6) określeniu koniecznych do wprowadzenia mechanizmów kontrolnych w celu zminimalizowania zidentyfikowanego ryzyka;
 - 7) przeanalizowaniu każdego zidentyfikowanego ryzyka, w celu oszacowania ryzyka
 - 8) określeniu punktowej oceny zidentyfikowanego ryzyka;
 - 9) uszeregowaniu, według ważności, celów do realizacji w zarządzanej komórce Organizacyjnej.
- Ważność określana jest przez ilość istotnych ryzyk zidentyfikowanych dla każdego celu ustalonego do realizacji.
- 10) koordynacja ryzyk opracowanych w komórkach organizacyjnych zajmuje się Zespół ds. kontroli zarządczej.

§ 7

Stopień określenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka określa się poprzez następujące wartości punktowe:

- 1) **1- rzadkie prawdopodobieństwo** - do 20% szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: ryzyko będzie się krystalizować rzadko; jego przypadki będą pojedyncze);
- 2) **2- małe prawdopodobieństwo** – od 21 do 40% szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: mało prawdopodobne będzie, że ryzyko się będzie krystalizować; jego przypadki będą pojedyncze lub będzie ich kilka);
- 3) **3- średnie prawdopodobieństwo** od 41 do 60 % szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: ryzyko będzie się krystalizować okazjonalnie bądź w wyniku zbiegu niezwykłych okoliczności);
- 4) **4 – wysokie prawdopodobieństwo** od 61 do 80% szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: ryzyko będzie się krystalizować dość często bądź w wyniku równoczesnego występowania różnych problemów i okoliczności);
- 5) **5 – najwyższe prawdopodobieństwo** od 81 do 100% szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: ryzyko będzie systematycznie narastać).

§ 8

Stopień określenia wpływu ryzyka określa się poprzez następujące wartości punktowe:

- 1) **1 – niewielki wpływ ryzyka** – rozwiązanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu/zasobów, lecz problem nie spowoduje trwałej szkody i wywrze minimalny wpływ

na wyniki finansowe i/lub realizację celów i zadań. Nie stanie się wydarzeniem publicznym. Może spowodować krótkotrwałe zakłócenia w działalności;

2) 2 – *mały wpływ ryzyka* - rozwiązanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu/zasobów, lecz problem nie spowoduje trwałej szkody i wywrze mały wpływ na wyniki finansowe i/lub realizację celów i zadań. Stanie się wydarzeniem o ograniczonej informacji w mediach lokalnych. Może spowodować niewielkie zakłócenia w działalności;

3) 3 – *średni wpływ ryzyka* – rozwiązanie problemu będzie wymagało umiarkowanego nakładu czasu/zasobów. Usunięcie skutków będzie wymagało czasu. Wywrze wpływ na wyniki finansowe, których rangą będzie wymagała ujawnienia i/lub na realizację celów i zadań. Może stać się wydarzeniem publicznym gdyż pewne informacje pojawiają się w mediach lokalnych lub regionalnych. Może spowodować zakłócenia w działalności;

4) 4 – *poważny wpływ ryzyka* - rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu i zasobów oraz będzie wymagało podjęcia decyzji o sposobie rozwiązania problemu przez kierownictwo wyższego szczebla. Usunięcie skutków będzie bardzo trudne. Wywrze poważny wpływ na wyniki finansowe i stanie się ważnym wydarzeniem publicznym – pewne informacje pojawią się w mediach lokalnych i regionalnych. Może nastąpić brak realizacji kluczowego celu;

5) 5 – *krytyczny wpływ ryzyka* – rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu i zasobów oraz będzie wymagało podjęcia decyzji dotyczących strategicznego poziomu rozwiązań. Skutki ryzyka będą nieodwracalne. Wywrze istotny wpływ na wyniki finansowe i stanie się ważnym wydarzeniem publicznym – doniesienia w mediach całego kraju. Spowoduje brak realizacji kluczowych celów i/lub zadań.

§ 9

1. Ocena istotności ryzyka następuje według współczynnika istotności ryzyka poprzez naniesienie wartości tego współczynnika na mapę ryzyka.

2. Poszczególne poziomy w skali oceny istotności ryzyka oznaczają

a) najwyższy poziom istotności - ryzyko nieakceptowalne.

b) średni poziom istotności – ryzyko akceptowalne warunkowo.

c) niski poziom istotności - ryzyko możliwe do zaakceptowania.

3. Poszczególne poziomy w skali oceny istotności ryzyka mają swoje odzwierciedlenie w graficznej formie – macierzy ryzyka

4. Kierownictwo Kuratorium Oświaty (Kurator i Wicekurator) akceptuje możliwe reakcje na ryzyko: redukcje ryzyka, tolerowanie ryzyka, transfer ryzyka, likwidacja ryzyka:

a) w przypadku wystąpienia ryzyka o najwyższym poziomie istotności – ryzyka nieakceptowalnego – decyzje co do sposobu postępowania podejmuje Dolnośląski Kurator Oświaty, który zatwierdza działania zmierzające do: likwidacji ryzyka, redukcji ryzyka lub transferu do średniego poziomu istotności lub niskiego poziomu istotności,

b) w przypadku wystąpienia ryzyka o średnim poziomie istotności – ryzyka akceptowalnego warunkowo - decyzje co do sposobu postępowania podejmuje Dolnośląski Kurator Oświaty lub Wicekurator, którzy zatwierdzają działania zmierzające do: redukcji ryzyka, likwidacji ryzyka lub transferu ryzyka do niskiego poziomu istotności,

c) w przypadku wystąpienia ryzyka o niskim poziomie istotności – ryzyka możliwego do zaakceptowania - decyzje co do sposobu postępowania podejmuje Kurator Oświaty lub Wicekurator lub kierownik komórki organizacyjnej, który zatwierdza działania zmierzające do: redukcji ryzyka, likwidacji ryzyka lub transferu ryzyka lub tolerują ryzyko nie podejmując działań zmierzających do obniżenia poziomu ryzyka.

§ 10

1. Zarządzający komórkami organizacyjnymi Kuratorium Oświaty (wydziały delegatury, zespoły) we współpracy z zespołem ds. kontroli zarządczej są zobowiązani udokumentować przeprowadzoną w podległej komórce analizę ryzyka, w szczególności poprzez utworzenie rejestru ryzyk, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do Polityki zarządzania ryzykiem - w terminie do **31 stycznia na rok bieżący**.
2. Rejestr ryzyk jest przedstawiany do akceptacji Kuratorowi Oświaty.

§ 11

1. Zarządzający komórkami organizacyjnymi Kuratorium Oświaty mają obowiązek dokonywania rocznych przeglądów ryzyk w celu uzyskania informacji czy:
 - a) ryzyko nadal występuje w związku z realizacją celów,
 - b) pojawiło się nowe ryzyko,
 - c) prawdopodobieństwo i wpływ ryzyka zmieniło się,
 - d) stosowane mechanizmy kontrolne są efektywne i czy stanowią odpowiedź na ryzyko.
2. Przeglądy ryzyk odbywają się w formie spotkania Kuratora, Wicekuraotra, kierujących komórkami organizacyjnymi i Przewodniczącego Zespołu ds. Kontroli Zarządczej Kuratorem Oświaty u, z którego sporządza się notatkę.

§ 12

3. W przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje jednostka, należy dokonać ponownej identyfikacji ryzyka i analizy ryzyka.

§ 13

Kurator Oświaty sprawuje nadzór nad realizacją postanowień Polityki zarządzania ryzykiem w Kuratorium Oświaty we Wrocławiu oraz podejmuje decyzje o zmianach w tej Polityce.

DOLNOŚLĄSKI
KURATOR OŚWIATY
Roman Kowalczyk